

PAISATGE I TERRITORI

- ❑ Etimologia : la paraula paisatge apareix per primera vegada al segle XVI :1549:
Beaux Arts : " *mat. commun entre les painctres* "
- ❑ Definició del paisatge : *part del territori tal com ho percep la població, el caràcter del qual resulta de factors naturals i/o antropològics i de llur interrelacions*
- ❑ La relació home - paisatge : **identitat** en una relació dinàmica i recursiva
- ❑ Des del fons de vall fins a l'alta muntanya trobem paisatges culturals, produïts en part, pel sector primari, on els prats de dall semi-naturals o sembrats i els peixeders juguen un paper rellevant.

EL PAISATGE : UN SISTEMA COMPLEX

El paisatge resulta a la vegada de **sistemes ecològics successius** al llarg de la història de la terra i de **sistemes socials successius** al llarg de la història de la humanitat.

El paisatge és un **sistema complex**

El paisatge és **plurifuncional** : ecologia, protecció física, ús social, producció, història, cultura,...
L'estudi del paisatge implica una **aproximació integradora** : l'abiòtic, el biòtic i l'antròpic
i **pluridisciplinar** : arqueologia, geologia, biologia, ecologia, història, geografia, agronomia, enginyeria forestal, enginyeria ambiental, urbanisme, arquitectura, economia, ciències socials, indústria, turisme, transport, educació, protecció civil,...

VALORS VINCULATS AL PAISATGE

- Valor històric i cultural : el paisatge és herència i identitat
- Valor d'integració : la comunitat crea estereotips unificadors, paisatges simbòlics (paisatge rural tradicional de bordes i prats legats pels avantpassats)
- Valor d'ús : dona punts de referència
- Valor de conservació : la estètica del paisatge és conservadora; es contempla un paisatge rural o "natural", el visitant el "consumeix" i en parla
- Valor ecològic : ecologia del paisatge (hàbitats, connectivitat, ecosistemes,...)
- Valor educatiu : educació ambiental, sensorial, etc
- Valor estètic : veure etimologia ("mat. commun entre les peintres", definició segle XVI)
- Valor mercantil : el paisatge es ven, per ex. es compra un pis amb vistes
- Valor sanitari : qualitat de vida, qualitat ambiental
- Valor intangible : llegendes, esperit del lloc
- ...

El que **genera conflictes** entre els actors del territori
Entre l'agricultura i la conservació del patrimoni natural i cultural ?

AGRICULTURA I ECOLOGIA DEL PAISATGE

- Des del punt de vista de l'**ecologia del paisatge** (ciència recent), l'**heterogeneïtat** (diversitat i estructuració espacial de les parcel·les) i una bona **connectivitat ecològica** afavoreixen la **diversitat biològica** tot i mantenint els **processos ecològics**.
- En el fons de vall on els impactes derivats de l'activitat humana són més importants, la **presència de prats de dall seminatural i de peixeders**, augmenta l'heterogeneïtat del paisatge i a l'hora **afavoreix la conservació de la biodiversitat** d'una natura "ordinària" en complement de les polítiques de protecció i conservació de les espècies d'interès, rares o amenaçades.

Llei d'Agricultura i Ramaderia Objectius ⁽¹⁾

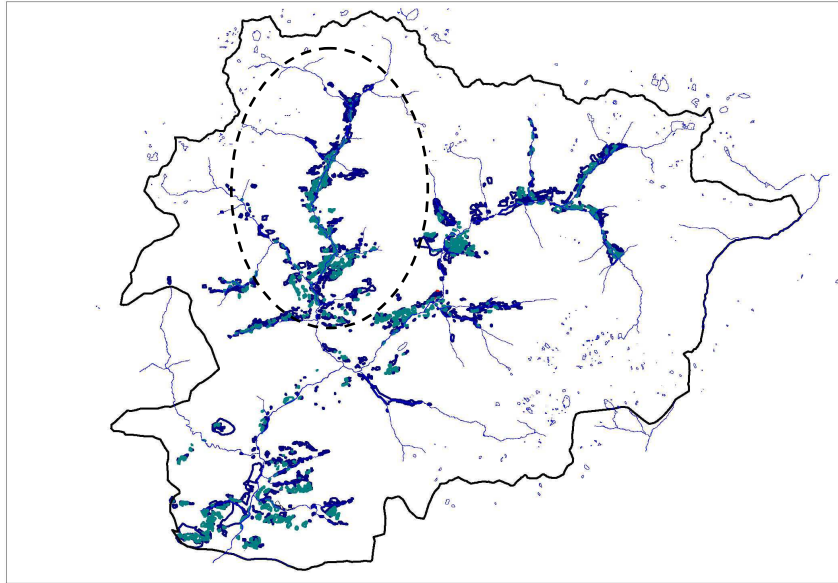
- Valorar les funcions que el sector agrari aporta a la resta de la societat.
- Fomentar l'agricultura i la ramaderia com a **sectors productius de l'economia del país**.
- Fomentar pràctiques agràries que permetin obtenir **productes de qualitat controlada**.
- Fomentar **pràctiques agràries respectuoses amb el medi natural** que contribueixin al manteniment de la biodiversitat, a la millora de la qualitat paisatgística i a la reducció dels riscos naturals.
- Fomentar la millora de les condicions tècniques i sanitàries de les explotacions.
- Fomentar l'agrupació entre explotacions agràries.

Els ajuts han fomentat la recuperació d'erms i de camps abandonats com a prats de dall i peixeders

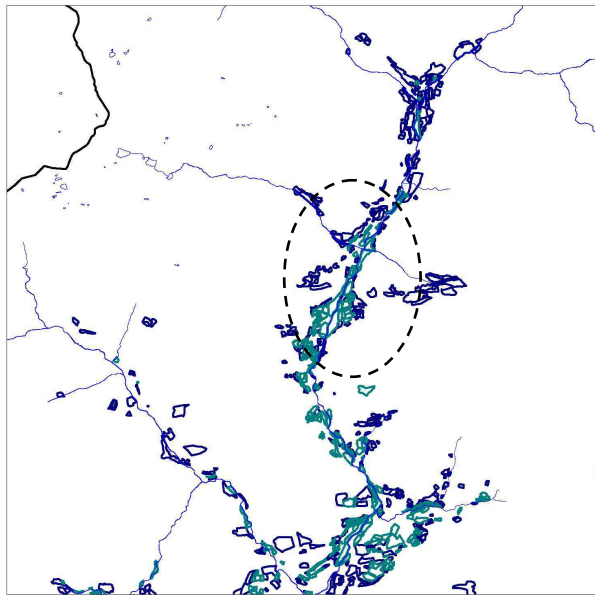

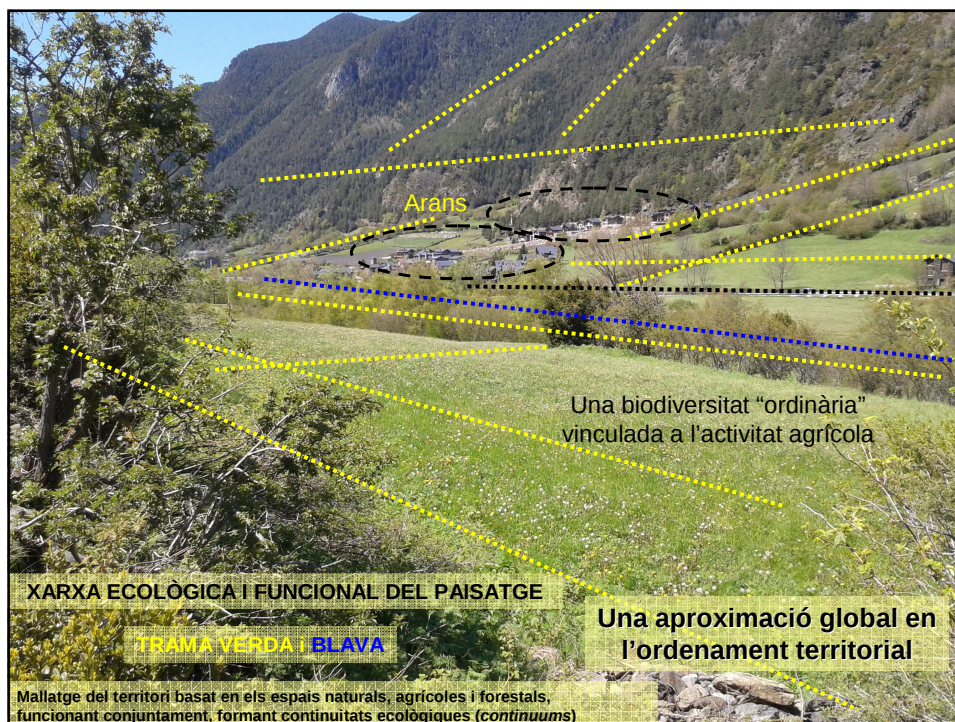
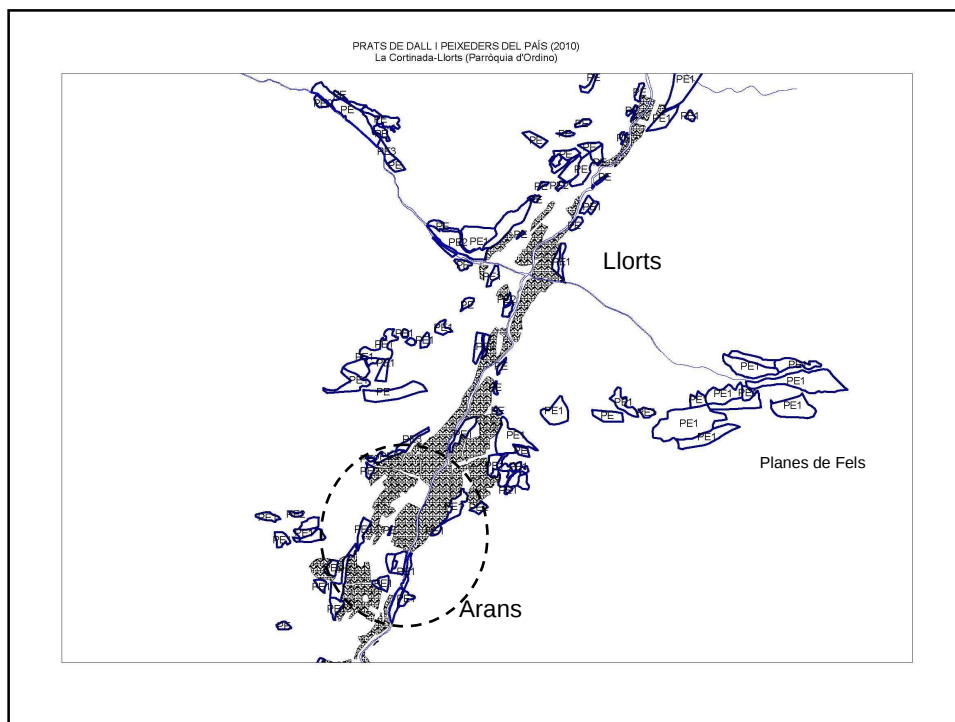
(1) Departament d'Agricultura, 2008 – Presentació de la ramaderia extensiva d'Andorra, passat i present

PRATS DE DALL I PEIXEDERS DEL PAÍS (2010)

PRATS DE DALL I PEIXEDERS DEL PAÍS (2010)
Ordino

El concurs de "prats florits"

Exemple

El concurs de "prats florits"

Els valors vehiculats pel concurs de "prats florits" corresponen als paisatges, a l'ecologia, a l'agrimediambient i a l'alimentació. Es valora l'equilibri agrieològic de les parcel·les : la funcionalitat agrícola i ecològica mirant les condicions d'explotació de la parcel·la i la capacitat de l'ecosistema d'acollir i mantenir una diversitat biològica garantint un bon funcionament ecològic. Es mira també el valor mel·lífera (nèctars, pol·lens) segons els diferents estacions.

2013

2014

Govern d'Andorra

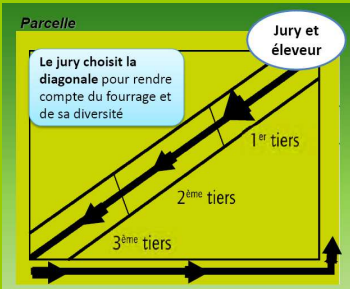
ASSOCIACIÓ DE PAGESOS I RAMADERS DEL PRINCIPAT D'ANDORRA

Criteris del concurs de prats florits

Basant-se sobre el sistema d'explotació del ramader, es contemplen els criteris següents:

- **Productivitat i estacionalitat:** capacitat de producció de biomassa al llarg de les estacions. Valor nutritiu i contribució de la diversitat florística, en particular, la palatabilitat i els beneficis de cara a la salut del bestiar o a la qualitat dels productes derivats (carn)

El concurs de "prats florits"

- **Flexibilitat en l'explotació** (dall o pastura)
desplaçant el període de dalla o de pastura, contribuint a la diversitat florística tot i mantenint un bon rendiment
- **valor nutritiu o palatabilitat.**

[illegible]

El concurs de "prats florits"

Els valors vehiculats pel concurs de "prats florits" corresponen als paisatges, a l'ecologia, a l'agrimediambient i a l'alimentació. Es valora l'equilibri agriecològic de les parcel·les : la funcionalitat agrícola i ecològica mirant les condicions d'explotació de la parcel·la i la capacitat de l'ecosistema d'acollir i mantenir una diversitat biològica garantint un bon funcionament ecològic. Es mira també el valor mel·lífer (nèctars, pol·len) segons els diferents estacions.

Criteris del concurs de prats florits

Basant-se sobre el sistema d'explotació del ramader, es contemplen els criteris següents:

- Productivitat i estacionalitat: capacitat de producció de biomassa al llarg de les estacions. Valor nutritiu i contribució de la diversitat florística, en particular, la palatabilitat i els beneficis de cara a la salut del bestiar o la qualitat dels productes derivats (carni)

- Flexibilitat en l'explotació (dall o pastura) desplaçant el període de dall o de pastura, contribuint a la diversitat florística tot i mantenint un bon rendiment
- valor nutritiu o palatabilitat.

- Renovació de la diversitat vegetal segons les condicions ecològiques locals o les pràctiques agrícoles

El concurs de "prats florits"

Els valors vehiculats pel concurs de "prats florits" corresponen als paisatges, a l'ecologia, a l'agrimediambient i a l'alimentació. Es valora l'equilibri agriecològic de les parcel·les : la funcionalitat agrícola i ecològica mirant les condicions d'explotació de la parcel·la i la capacitat de l'ecosistema d'acollir i mantenir una diversitat biològica garantint un bon funcionament ecològic. Es mira també el valor mel·lífer (nèctars, pol·len) segons els diferents estacions.

Criteris del concurs de prats florits

Basant-se sobre el sistema d'explotació del ramader, es contemplen els criteris següents:

- Productivitat i estacionalitat: capacitat de producció de biomassa al llarg de les estacions. Valor nutritiu i contribució de la diversitat florística, en particular, la palatabilitat i els beneficis de cara a la salut del bestiar o la qualitat dels productes derivats (carni)

- Flexibilitat en l'explotació (dall o pastura) desplaçant el període de dall o de pastura, contribuint a la diversitat florística tot i mantenint un bon rendiment
- valor nutritiu o palatabilitat.

- Renovació de la diversitat vegetal segons les condicions ecològiques locals o les pràctiques agrícoles

- El valor paisatgístic amb els elements arquitectònics com les cabanes i parets de pedra seca, les voreres com els lineals d'arbres, la situació en el paisatge permeten al visitant tenir perspectives i obertures visuals, presència d'una flora rara o remarcable

El concurs de "prats florits"

Es valora :

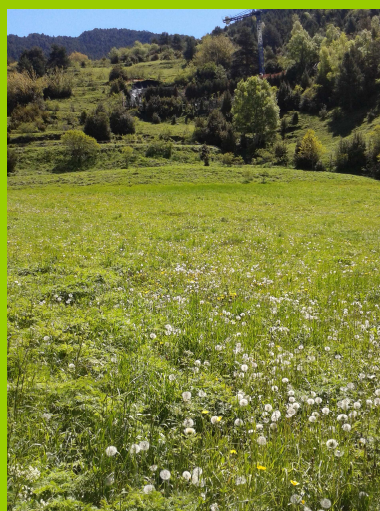
- si l'explotació actual valoritza el seu potencial,
- si permet mantenir les qualitats de la parcel·la,
- si presenta un interès apícola

El concurs de "prats florits"

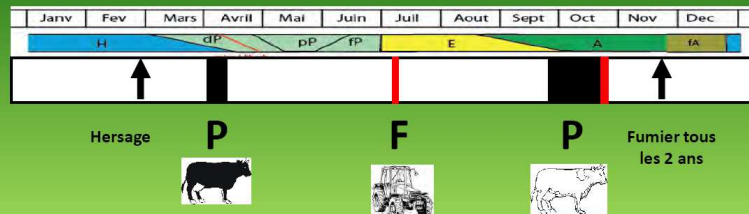
Es valora :

- si l'explotació actual valoritza el seu potencial,
- si permet mantenir les qualitats de la parcel·la,
- si presenta un interès apícola
- si assegura unes funcionalitats ecològiques o per la diversitat florística
- si el sistema d'explotació constitueix un exemple singular d'explotació tradicional o un sistema interessant de cara als reptes agrimediambientals
- si la parcel·la és remarcable d'un punt de vista de la qualitat paisatgística o patrimonial

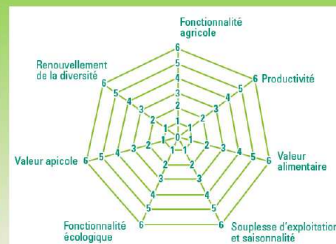

El concurs de "prats florits"

Coherència de l'ús agrícola

Valoració de la coherència entre les propietats agrieològiques de la parcel·la, les modalitats d'explotació, els objectius del ramader i els valors del territori

Un concurs per valoritzar el paper dels prats de dall i dels peixeders en la conservació i la preservació dels paisatges

- Reconèixer el treball conservatori dels agricultors i ramaders (enfocament agri-mediambiental)

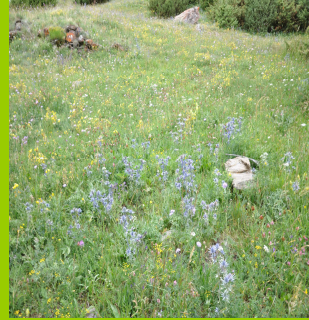
Estratègia tipus "guanyant/guanyant": potenciar el valor farratger i les funcions mediambientals amb una agricultura tradicional. Una **aproximació qualitativa** de la producció agrícola combinant **flexibilitat** (quan el valor nutritiu es manté més temps), **rendiment**, **qualitat farratgera**, **palatabilitat** i **valor nutritiu** i el **respecte de la biodiversitat** (vegetals, microorganismes, animals). La renovació de les espècies es fa seguint una **dinàmica natural** tot i controlant les espècies potencialment invasores com algunes umbel·líferes - la cominassa (*Chaerophyllum aureum*) o la pampa (*Heracleum sphondylium*)

Un concurs per valoritzar el paper dels prats de dall i dels peixeders en la conservació i la preservació dels paisatges

- **Reconèixer el treball conservatori dels agricultors i ramaders (enfocament agri-mediambiental)**

Estratègia tipus "guanyant/guanyant" : potenciar el valor farratger i les funcions mediambientals amb una agricultura tradicional. Una aproximació qualitativa de la producció agrícola combinant flexibilitat (quan el valor nutritiu es manté més temps), rendiment, qualitat farratgera, palatabilitat i valor nutritiu i el respecte de la biodiversitat (vegetals, microorganismes, animals). La renovació de les espècies es fa seguint una **dinàmica natural** tot i controlant les espècies potencialment invasores com algunes umbel·líferes - la comenassa (*Chaerophyllum aureum*) o la pampa (*Heracleum sphondylium*).

- **Ecologia : la diversitat per compartir !**

El concepte de "prats florits" : prats semi-naturals on es **valora la biodiversitat** (flors, insectes, micromamífers, ocells, rèptils com a bioindicadors) i el **funcionament ecosistèmic**. El paper dels prats i peixeders és rellevant pel que fa a la **connectivitat ecològica** : els espais oberts semi-naturals juguen un paper molt important en zones forestals o al fons de vall vinculats amb el connector riu+bosc de ribera.

Un concurs per valoritzar el paper dels prats de dall i dels peixeders en la conservació i la preservació dels paisatges

- **Reconèixer el treball conservatori dels agricultors i ramaders (enfocament agri-mediambiental)**

Estratègia tipus "guanyant/guanyant" : potenciar el valor farratger i les funcions mediambientals amb una agricultura tradicional. Una aproximació qualitativa de la producció agrícola combinant flexibilitat (quan el valor nutritiu es manté més temps), rendiment, qualitat farratgera, palatabilitat i valor nutritiu i el respecte de la biodiversitat (vegetals, microorganismes, animals). La renovació de les espècies es fa seguint una **dinàmica natural** tot i controlant les espècies potencialment invasores com algunes umbel·líferes - la comenassa (*Chaerophyllum aureum*) o la pampa (*Heracleum sphondylium*).

- **Ecologia : la diversitat per compartir !**

El concepte de "prats florits" : prats semi-naturals on es **valora la biodiversitat** (flors, insectes, micromamífers, ocells, rèptils com a bioindicadors) i el **funcionament ecosistèmic**. El paper dels prats i peixeders és rellevant pel que fa a la **connectivitat ecològica** : els espais oberts semi-naturals juguen un paper molt important en zones forestals o al fons de vall vinculats amb el connector riu+bosc de ribera.

- **Alimentació :
el tast de la mel i de la carn depenen de la qualitat dels prats**

La diversitat florística dels prats fomenta una producció agrícola de qualitat i en particular la **qualitat organolèptica i nutricional** de la carn i de la mel de país. Tot i sent una activitat econòmica marginal, l'apicultura és una activitat tradicional els productes derivats de la qual proporcionen uns beneficis per la salut tot i sent un plaer gustatiu. L'apicultura afavoreix la diversitat florística element base de la diversitat biològica.

Un concurs per valoritzar el paper dels prats de dall i dels peixeders en la conservació i la preservació dels paisatges

- Reconèixer el treball conservatori dels agricultors i ramaders (enfocament agri-mediambiental)
- Ecologia : la diversitat per compartir i
- Alimentació : el tast de la mel i de la carn depenen de la qualitat dels prats
- Paisatges :
Un (re)coneixement del patrimoni natural "ordinari"

Els prats naturals (prats de dall o pastures) presentant una gran riquesa florística (i faunística) i els medis associats (lineals d'arbres i arbusts, parets de pedra seca, cultius, marges forestats, rius i rierols, etc) participen a la diversitat paisatgística.

El concurs de "prats florits"

- Valorar la gestió dels prats de dall i dels peixeders mitjançant criteris tant agronòmics com ecològics.
- Sensibilitzar alhora els professionals sobre el paper de la diversitat florística sobre la qualitat de la producció farratgera i altres produccions derivades com l'apicultura o la carn de qualitat, així com de la fauna (hàbitats i connectivitat ecològica) i la qualitat del paisatge.

Per més informació

Economia ¹

- Paraula formada per 2 paraules gregues « oïkos », la llar, l'espai domèstic, i « nomos » la regla. Utilitzat fins al segle XVIII, es va substituir per « economia »
- « L'oïkos », la casa comuna en un món interdependent esdevé avui el planeta. Gestionar be l'espai comú, és produir el benestar per tots tot i respectant els límits del planeta. Construir un model econòmic alternatiu és construir una *economia*
- Es tracta del benestar de tots en el respecte dels límits de la biosfera.

Els prats de dall seminatural i els peixeders se situen en aquest marc amb una convergència entre agricultura i ecologia

¹ *Essai sur l'oeconomie*, Pierre Calame, Ed. Charles Léopold Meyer, 2009 - Fondation Charles Léopold Meyer (CH) (gouvernance, éthique et modes de vie durables)

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ

